

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту,
протокол №5/1 від "30" грудня 2020 р.
Зав. кафедри _____ Ситник Н.С.
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансовий аналіз

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код та найменування спеціальності)

освітній ступінь: бакалавр
(бакалавр, магістр)

форма навчання: денна
(денна, заочна)

Укладач:

Ясіновська Ірина Фантинівна, к.е.н., доц.
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

ЛЬВІВ 2020

Конспект лекції № 1

Тема №1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з теоретичними основами дослідження фінансового стану суб'єкта господарювання, а саме з метою, завданнями та функціями фінансового аналізу, його видами, принципами та методами, важливістю проведення та користувачами результатів аналізу.

План лекції:

1. Сутність фінансового стану суб'єкта господарювання та необхідність його аналізу.
2. Сутність, мета, завдання та функції фінансового аналізу.
3. Принципи фінансового аналізу.

Опорні поняття: аналіз, фактор, резерв, фінансовий аналіз, фінансовий моніторинг, фінансова діагностика підприємства.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Соколівська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина I. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.
Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ. kiev. ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv. ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Сформулюйте визначення фінансового стану підприємства.
2. Якими групами показників характеризується фінансовий стан підприємства?
3. Чим відрізняється підприємство зі стійким фінансовим станом від підприємства, чий фінансовий стан може бути визначений як кризовий?
4. У чому полягає сутність фінансового аналізу?
5. Які управлінські проблеми вирішуються за допомогою фінансового аналізу?
6. Окресліть мету і завдання фінансового аналізу.
7. До яких негативних наслідків може призвести недотримання того чи іншого принципу фінансового аналізу?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
_____
(ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 2

Тема №1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з теоретичними основами дослідження фінансового стану суб'єкта господарювання, а саме з метою, завданнями та функціями фінансового аналізу, його видами, принципами та методами, важливістю проведення та користувачами результатів аналізу.

План лекції:

1. Методи фінансового аналізу.
4. Види фінансового аналізу.
5. Користувачі результатів аналізу фінансового стану підприємства.

Опорні поняття: аналіз, фактор, резерв, фінансовий аналіз, фінансовий моніторинг, фінансова діагностика підприємства.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Які управлінські проблеми вирішуються за допомогою фінансового аналізу?
2. Окресліть мету і завдання фінансового аналізу.
3. До яких негативних наслідків може призвести недотримання того чи іншого принципу фінансового аналізу?
4. Охарактеризуйте види фінансового аналізу.
5. В яких випадках доцільно застосовувати формалізовані і неформалізовані методи аналізу?
6. Які прийоми застосовуються у фінансовому аналізі?
7. Опишіть методику проведення горизонтального і вертикального аналізу.

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
_____
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 3

Тема №2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з інформаційною базою дослідження фінансового стану суб'єкта господарювання, а саме з формами фінансової звітності, аналітичним потенціалом балансу підприємства, формати статистичної звітності, що використовуються у фінансовому аналізі, організацією аналітичної роботи на підприємстві.

План лекції:

1. Загальна характеристика інформаційного забезпечення фінансового аналізу.
2. Склад і зміст фінансової звітності як основного джерела інформації для фінансового аналізу.
3. Аналітичний потенціал бухгалтерського балансу для фінансового аналізу.
4. Характеристика статистичної звітності інформаційного джерела фінансового аналізу.
5. Організація аналітичної роботи на підприємстві та напрями вдосконалення процедури фінансового аналізу.

Опорні поняття: інформація, інформаційне забезпечення, бухгалтерська звітність, актив, пасив, зобов'язання, витрати майбутніх періодів, порівняльний аналітичний баланс.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутенка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.П]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М.

Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції:

1. Які основні джерела інформації для фінансового аналізу.
2. Охарактеризуйте аналітичні можливості балансу для аналізу фінансового стану.
3. Вкажіть методику складання порівняльного аналітичного балансу.
4. Яка форма фінансової звітності складається за шаховим принципом?
5. Які ключові показники містить звіт про фінансові результати?
6. Яку інформацію містять примітки до фінансової звітності?
7. Які форми статистичної звітності використовують у фінансовому аналізі?

Укладач:

_____

(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент

_____

(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 4

Тема №3. Аналіз майна підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити із завданнями та методами аналізу майна підприємства, особливостями аналізу динаміки та структури необоротних активів, руху та технічного стану основних засобів, ефективності використання необоротних активів.

План лекції:

1. Завдання і методи аналізу майна підприємства.
2. Аналіз динаміки і структури необоротних активів.
3. Аналіз руху й технічного стану основних засобів.
4. Аналіз ефективності використання необоротних активів.
5. Особливості аналізу використання нематеріальних активів підприємства.

Опорні поняття: активи, необоротні активи, основні засоби, нематеріальні активи, знос, первісна вартість, залишкова вартість.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.П]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.
Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення сутності необоротних активів та їх призначення в діяльності підприємства.
2. Перелічіть основні завдання аналізу необоротних активів.
3. Охарактеризуйте інформаційне забезпечення аналізу необоротних активів підприємства.
4. Які показники використовують для оцінки динаміки основних фондів?
5. За якими показниками проводять оцінку ефективності використання необоротних активів?
6. Обґрунтуйте економічну доцільність розрахунку показників фондівіддачі і фондомісткості основних засобів?
7. Які показники характеризують рух основних засобів?
8. За допомогою використання яких показників можна оцінити технічний стан основних засобів?
9. Як визначається коефіцієнт відновлення основних засобів?
10. Як визначається коефіцієнт вибуття основних засобів?
11. Як визначається коефіцієнт приросту основних засобів?
12. Як визначається коефіцієнт зносу основних засобів?
13. Як визначається коефіцієнт придатності основних засобів?
14. У чому полягають основні напрями поліпшення використання необоротних активів підприємства?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент _____
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 5

Тема №4. Аналіз оборотних активів

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з завданнями та основами аналізу оборотних активів підприємства, особливостями аналізу стану та структури оборотних активів, ефективності їх використання та методикою визначення потреби підприємства в оборотних активах.

План лекції:

1. Завдання та основи аналізу оборотних активів.
2. Аналіз стану та структури оборотних активів.
3. Аналіз ефективності використання оборотних активів.
4. Визначення потреби підприємства в оборотних активах.

Опорні поняття: грошові кошти, дебіторська заборгованість, оборотні активи, операційний цикл, фінансовий цикл.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоконтролю

1. Що таке оборотні активи підприємства?
2. Склад оборотних активів.
3. Методи аналізу оборотних активів підприємства.
4. Інформаційна база аналізу оборотних активів підприємства.
5. Перелічіть показники, за допомогою яких оцінюється ефективність використання оборотних активів.
6. Як розрахувати середні залишки оборотних активів за звітний період?
7. Як обчислюється коефіцієнт оборотності оборотних активів?
8. Формула розрахунку тривалості обороту оборотних активів підприємства.
9. Як визначається віддача оборотних активів?
10. За якою формулою обчислюється рентабельність оборотних активів?
11. Як визначається інтегральний показник ефективності використання оборотних активів?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент _____
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 6

Тема №5. Аналіз джерел формування капіталу підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з теоретичними основами аналізу джерел формування капіталу підприємства, а саме з особливостями структурного аналізу капіталу на основі бухгалтерського балансу, аналізу власного оборотного капіталу, оцінки ефективності використання капіталу.

План лекції:

1. Характеристика капіталу як об'єкта фінансового аналізу.
2. Структурний аналіз капіталу на основі бухгалтерського балансу.
3. Аналіз власного оборотного капіталу.
4. Оцінка ефективності використання капіталу.
5. Оцінювання операційного і фінансового левериджу.

Опорні поняття: вартість капіталу, власний капітал, позиковий капітал, оптимізація структури капіталу, плече фінансового важеля, ефект фінансового важеля, опереційно-фінансовий леверидж.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутенка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина I. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

- Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.
- Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.
- Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
- Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.
- Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–
- Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
- Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоконтролю

1. Які чинники зумовлюють актуальність аналізу джерел формування капіталу підприємства?
2. На основі яких інформаційних джерел здійснюється аналіз капіталу?
3. Назвіть основні джерела формування капіталу й стисло їх охарактеризуйте.
4. Окресліть функції, позитивні риси і недоліки власного капіталу.
5. Окресліть позитивні риси і недоліки позикового капіталу.
6. Назвіть та охарактеризуйте основні складові власного і позикового капіталу.
7. Перелічіть показники фінансової незалежності підприємства та вкажіть методику їх розрахунку.
8. Якими двома методами на підставі балансу можна визначити розмір власного оборотного капіталу?
9. За якими показниками можна дати оцінку ефективності використання капіталу?
10. У чому виражається ефект від прискорення оборотності капіталу?
11. Розкрийте сутність понять леверидж, виробничий і фінансовий леверидж.
12. За якої основної умови підприємству доцільно залучати додаткові кредити і позики?
13. Що відображає ефект фінансового левериджу?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
_____
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 7

Тема №6. Аналіз грошових потоків

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з теоретичними основами аналізу грошових потоків підприємства, а саме з інформаційним забезпеченням аналізу та методами визначення грошових потоків, показниками ефективності використання грошових коштів.

План лекції:

1. Поняття грошового потоку.
2. Інформаційне забезпечення аналізу та методи визначення грошових потоків.
3. Показники ефективності використання грошових коштів і напрями їх покращання.

Опорні поняття: грошові кошти, еквіваленти грошових коштів, рух грошових коштів, грошові потоки підприємства, від'ємний грошовий потік, додатний грошовий потік, фінансові інвестиції.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть господарські операції підприємства, пов'язані з рухом грошей.
2. Розкрийте сутність понять «грошовий потік» і «чистий грошовий потік».
3. Які основні наслідки для діяльності підприємства мають дефіцитний і надлишковий грошовий потоки?
4. За якими ознаками класифікуються грошові потоки підприємства?
5. Назвіть вхідні і вихідні потоки грошових коштів за трьома видами діяльності підприємства.
6. Яким повинно бути значення чистого грошового потоку за трьома видами діяльності, щоб якість управління можна було визначити як хорошу? Відповідь аргументуйте.
7. Назвіть показники ефективності грошових потоків підприємства та вкажіть алгоритм їх розрахунку.
8. За рахунок яких заходів можна забезпечити зростання обсягу чистого грошового потоку підприємства?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
_____
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 8

Тема №7. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з сутністю ліквідності та платоспроможності підприємства, їх видами та завданнями аналізу, методологічними основами аналізу ліквідності балансу підприємства на основі групування активів та пасивів підприємства.

План лекції:

1. Поняття про платоспроможність і ліквідність, їхні види та завдання аналізу.
2. Групування активів і пасивів підприємства для здійснення аналізу ліквідності. Аналіз ліквідності балансу.

Опорні поняття: ліквідність, платоспроможність, поточна неплатоспроможність, робочий капітал, поточні зобов'язання.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.П]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/](http://www.library.lviv.ua/)– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Дайте визначення ліквідності. Як співвідносяться між собою ліквідність і платоспроможність?
2. Що відрізняє короткострокову платоспроможність від довгострокової?
3. На які групи за ступенем ліквідності поділяються активи підприємств?
4. На які групи за ступенем терміновості оплати зобов'язань поділяються пасиви підприємства?
5. За яких умов баланс підприємства вважається абсолютно ліквідним?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
_____
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 9

Тема №7. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з методикою аналізу та оцінки показників ліквідності підприємства та напрямками забезпечення платоспроможності підприємства.

План лекції:

1. Аналіз показників ліквідності підприємства.
2. Напрями забезпечення платоспроможності підприємства.

Опорні поняття: ліквідність, платоспроможність, поточна неплатоспроможність, робочий капітал, поточні зобов'язання.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутенка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина I. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Що таке ліквідність активів і чим вона відрізняється від ліквідності балансу?
2. Розкрийте методику обчислення коефіцієнтів абсолютної, швидкої та поточної ліквідності.
3. Для яких зацікавлених осіб важливе значення мають коефіцієнти ліквідності і чому?
4. Які чинники можуть спричинити погіршення платоспроможності?
5. Яким чином підприємство може забезпечити свою платоспроможність?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
(ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 10

Тема №8. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з завданнями та основами аналізу фінансової стійкості підприємства, чинниками її формування.

План лекції:

1. Завдання та основи аналізу фінансової стійкості підприємства.
2. Чинники формування фінансової стійкості підприємства.

Опорні поняття: власний капітал, валюта балансу, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, фінансова стійкість.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутенка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Дайте визначення поняття «фінансова стійкість».
2. Перелічіть завдання аналізу фінансової стійкості підприємства.
3. Що є інформаційною базою аналізу фінансової стійкості підприємства?
4. Значення аналізу фінансової стійкості підприємства.
5. Назвіть абсолютні показники фінансової стійкості підприємства.

Укладач: _____
(підпис)

_____ Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
(ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 11

Тема №8. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити студентів з методикою аналізу фінансової стійкості підприємства на основі розрахунку узагальнюючих та часткових показників та напрямими забезпечення фінансової стійкості підприємства.

План лекції:

1. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства.
2. Аналіз фінансової стійкості підприємства на основі часткових показників.
3. Напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Опорні поняття: власний капітал, валюта балансу, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, фінансова стійкість.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.П]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаніка:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Які Ви знаєте типи фінансової стійкості підприємства?
2. Що Ви розумієте під абсолютною фінансовою стійкістю підприємства?
3. Що Ви розумієте під нормальною фінансовою стійкістю підприємства?
4. Що Ви розумієте під нестійким фінансовим становищем підприємства?
5. Що Ви розумієте під кризовим фінансовим станом підприємства?
6. Перелічіть відносні (часткові) показники фінансової стійкості підприємства.
7. Як розраховується коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)?
8. Як розраховується коефіцієнт фінансової залежності?
9. Як розраховується коефіцієнт фінансового ризику?
10. Як розраховується коефіцієнт фінансування?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
(ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 12

Тема №9. Аналіз кредитоспроможності підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з підходами до оцінки кредитоспроможності позичальника..

План лекції:

1. Сутність кредитоспроможності позичальника та підходи до її оцінювання.
2. Методика оцінки кредитоспроможності позичальника.

Опорні поняття: кредит, кредитний ризик, кредитоспроможність, застава.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутенка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Дайте визначення кредитоспроможності.
2. Назвіть основну мету визначення кредитоспроможності з позиції банку.
3. Який офіційний документ регламентує порядок визначення кредитоспроможності позичальника в Україні?
4. Як часто і в яких випадках здійснюється аналіз кредитоспроможності?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 13

Тема №10. Аналіз ділової активності підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з підходами до оцінки ділової активності підприємства та показниками, що її характеризують..

План лекції:

1. Поняття ділової активності та її місце в оцінці фінансового стану підприємства.
2. «Золоте правило розвитку підприємства» як напрям загальної кількісної оцінки його ділової активності.
3. Аналіз показників ділової активності та оцінка їхньої динаміки.
4. Оцінка тривалості обороту фінансового циклу підприємства.

Опорні поняття: ділова активність, коефіцієнт рефінансування, маржа прибутку, виробничий цикл, операційний цикл, фінансовий цикл.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Дайте визначення ділової активності.
2. У чому полягає різниця між внутрішньою і зовнішньою діловою активністю підприємства?
3. Хто зацікавлений в об'єктивній оцінці ділової активності підприємства?
4. Які основні групи показників використовують в аналізі ділової активності?
5. Вкажіть загальні підходи до розрахунку показників оборотності.
6. Чого досягає підприємство, скорочуючи тривалість обороту кредиторської і дебіторської заборгованості?
7. Про що нам говорить «золоте правило розвитку підприємства»?
8. Як визначається тривалість фінансового циклу?
9. Чому негативно оцінюється зростання операційного і фінансового циклів?

Укладач: _____
(підпис)

_____ **Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент** _____
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 14

Тема №11. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з теоретичними основами дослідження прибутковості та рентабельності суб'єкта господарювання, показниками прибутку та рентабельності..

План лекції:

1. Сутність понять «прибуток» і «рентабельність» та їх значення для оцінки результатів діяльності підприємства.
2. Показники прибутку та рентабельності у фінансовому аналізі.

Опорні поняття: прибуток, рівень рентабельності, валовий прибуток, чистий прибуток, нерозподілений прибуток.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина I. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.П]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ. kiev. ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Сутність поняття «прибуток».
2. Сутність поняття «рентабельність».
3. Завдання аналізу прибутковості та рентабельності.
4. Які Ви знаєте показники, що характеризують прибутковість і рентабельність підприємства?
5. Принципи формування показників рентабельності.
6. Назвіть групи показників рентабельності.
7. Як розраховується рентабельність продажу?
8. Як розраховується рентабельність активів?
9. Методика розрахунку рентабельності ресурсів.
10. Що Ви розумієте під рентабельністю капіталу?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
_____
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 15

Тема №12. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з основами дослідження інвестиційної діяльності підприємства, результатами його інвестиційної діяльності.

План лекції:

1. Сутність і класифікація інвестицій.
2. Реальне інвестування.
3. Фінансове інвестування.

Опорні поняття: інвестиції, інвестиційна діяльність підприємства, інвестиційна привабливість підприємства, реальне інвестування, фінансове інвестування.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина I. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.П]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

- Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.
- Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.
- Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
- Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ. kiev. ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Сутність інвестицій.
2. Класифікація інвестицій.
3. Завдання аналізу результатів інвестиційної діяльності підприємств.
4. Якою є мета виробничого інвестування?
5. Мета соціального інвестування.
6. У чому полягає відмінність реального і фінансового інвестування?
7. Чому необхідно поповнювати перелік результатів інвестиційної діяльності підприємства?
8. Вкажіть результати комерційного інвестування.

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
_____
(ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 16

Тема №12. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з основами дослідження інвестиційної діяльності підприємства, результатами його інвестиційної діяльності.

План лекції:

1. Аналіз доцільності інвестування. Вибір одного з альтернативних варіантів.
2. Аналіз результатів інвестиційної діяльності підприємства.

Опорні поняття: інвестиції, інвестиційна діяльність підприємства, інвестиційна привабливість підприємства, реальне інвестування, фінансове інвестування.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутенка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Чому необхідно поповнювати перелік результатів інвестиційної діяльності підприємства?
2. Вкажіть результати комерційного інвестування.
3. Мета фінансового інвестування.
4. Яка мета аналізу ефективності інвестицій?
5. Доповніть наведений в тексті даного розділу перелік додаткових результатів інвестиційної діяльності підприємства.
6. Які завдання виконують під час аналізу ефективності інвестицій?

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 17

Тема №13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з основами комплексного аналізу фінансового стану підприємства.

План лекції:

1. Комплексний аналіз фінансового стану підприємства.
2. Поняття та сутність рейтингової оцінки підприємства.

Опорні поняття: рейтинг, комплексний аналіз, рейтингування, стандартизовані коефіцієнти.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.П]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Мета комплексного аналізу фінансового стану підприємства.
2. Завдання комплексного аналізу фінансового стану підприємства.
3. Які Ви знаєте вимоги до інформації, на основі якої проводиться комплексний аналіз фінансового стану підприємства?
4. Етапи організації та проведення комплексного аналізу фінансового стану підприємства.
5. Рейтинг – це ...

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
(ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 17

Тема №13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з основами комплексного аналізу фінансового стану підприємства.

План лекції:

1. Роль та значення комплексного аналізу фінансового стану підприємства.
2. Організація комплексного аналізу фінансового стану підприємства.

Опорні поняття: рейтинг, комплексний аналіз, рейтингування, стандартизовані коефіцієнти.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
2. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
3. Полтавська Є.О. Конкурентний аналіз : навч. посіб. / Є. О. Полтавська, Г. А. Іващенко, П. М. Куліков. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
4. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : Навч. метод. посіб. / За заг. ред. С.М. Безрутченка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 274 с.
5. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. 92 с.
6. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
7. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.П]. Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. 308 с.
8. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.

Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.

Бібліотеки в Україні: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3>.

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>–

Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.

Вільна енциклопедія: <http://www.library.lviv.ua/>– <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Мета комплексного аналізу фінансового стану підприємства.
2. Завдання комплексного аналізу фінансового стану підприємства.
3. Які Ви знаєте вимоги до інформації, на основі якої проводиться комплексний аналіз фінансового стану підприємства?
4. Етапи організації та проведення комплексного аналізу фінансового стану підприємства.
5. Рейтинг – це ...

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент
(ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 18

Тема №13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами як «Економіка підприємства», «Статистика», «Фінанси», «Фінанси суб'єктів господарювання», «Економічна діагностика», «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання».

Мета лекції: ознайомити з основами комплексного аналізу фінансового стану підприємства.

План лекції:

1. Методи комплексного оцінювання фінансового стану підприємства.
2. Метод багатовимірного рейтингового аналізу.

Опорні поняття: рейтинг, комплексний аналіз, рейтингування, стандартизовані коефіцієнти.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996 - XIV.
2. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” від 23. 02.2006 р. № 3480 – IV.
3. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30. 10.1996 р. №448/96-ВР
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 25 „Звіт суб'єкта малого підприємництва”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 р. № 39.
6. Порядок проведення оцінки фінансового стану бенефіціара та визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій. Накази Міністерства фінансів України від 01.04.2003 № 247 та від 26.10.2006 № 1012.
7. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.

Основна та допоміжна література:

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: Навчальний посібник для студентів ВУЗ / О.Я. Базилінська. – К.: ЦУЛ, 2009. – 328 с.
2. Кузьмін О.Є. Нормативно-критеріальне забезпечення діагностики фінансового стану підприємства / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник // Фінанси України. – 2010. – №8. – С. 105-114.
3. Мельник М.М. Фінансовий аналіз як база прийняття управлінських рішень щодо підприємства / М. М. Мельник // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – Вип. 1. – С. 87-90.
4. Подольська В.О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник/ В.О.Подольська, О.В.Яріш. – К.: ЦНЛ, 2007. – 488 с.
5. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / [Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І.]. – Л. : Вид. Ліга-Прес, 2011. – 308 с.
6. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.
7. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.
Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua.
Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: [http://www.nbuv.gov.ua/–](http://www.nbuv.gov.ua/)
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
Вільна енциклопедія: [http://www. library. lviv.ua/–](http://www.library.lviv.ua/) <http://uk.wikipedia.org>.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій.

Питання для самоперевірки

1. Сутність методу багатомірного рейтингового аналізу.
2. Методика обчислення стандартизованих коефіцієнтів при застосуванні методу багатомірного рейтингового аналізу.

Укладач: _____
(підпис)

Ясіновська І.Ф., к.е.н., доцент _____
(ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)